FAKULTET TURIZMA I RURALNOG RAZVOJA U POŽEGI

Izvještaj o realizaciji Plana provedbe cjeloživotnog obrazovanja na Fakultetu turizma i ruralnog razvoja u Požegi za 2023. godinu

FAKULTET TURIZMA I RURALNOG RAZVOJA U POŽEGI
FACULTY OF TOURISM AND RURAL DEVELOPMENT IN POZEGA

KLASA:
URBROJ:
Izradila: doc. dr. sc. Mirjana Jeleč Raguž
Voditeljica cjeloživotnog obrazovanja
Usvojilo: Fakultetsko vijeće

Požega, siječanj 2024.

SADRŽAJ

1. UVODNA RAZMATRANJA 2
2. PLAN PROVEDBE CJELOŽIVOTNOG OBRAZOVANJA U 2023. GODINI 4
3. ANALIZA PROVEDBE CJELOŽIVOTNOG OBRAZOVANJA U 2023. GODINI 5

1. UVODNA RAZMATRANJA

Cjeloživotno učenje (engl. *Lifelong Learning*) su svi oblici učenja tijekom života čija je svrha stjecanje i unapređivanje kompetencija za osobne, društvene i profesionalne potrebe (Zakon o Hrvatskom kvalifikacijskom okviru (HKO) (NN 22/13, 41/16, 64/18, 20/21). Cjeloživotno učenje, prema Zakonu o HKO-u, može biti:

- **Formalno učenje** (engl. *Formal Learning*) je organizirana aktivnost ovlaštene pravne ili fizičke osobe koja se izvodi prema odobrenim programima radi stjecanja i unapređivanja kompetencija za osobne, društvene i profesionalne potrebe, a dokazuje se svjedodžbom, diplomom ili drugom javnom ispravom koju izdaje ovlaštena pravna osoba. Najčešće se provodi kao strukturalno, kronološki određeno redovno obrazovanje za mlađe osobe (u pravilu između 5 i 25 godine) u osnovnim i srednjim školama, na sveučilištima i u specijaliziranim programima redovnog strukovnog i visokog obrazovanja. Osim tog obrazovanja, obuhvaća i formalno obrazovanje odraslih.
- **Neformalno učenje** (engl. *Non-formal Learning*) je organizirana aktivnost učenja čija je svrha stjecanje i unapređivanje kompetencija za osobne, društvene i profesionalne potrebe, a ne dokazuje se javnom ispravom. Svaki oblik obrazovanja koji ne dovodi do stjecanja novih kvalifikacija, odnosno novih diploma ili napredovanja na kvalifikacijskoj ljestvici. Označava organizirane procese učenja usmjerene na osposobljavanje odraslih osoba za rad, za različite socijalne aktivnosti te za osobni razvoj. Obuhvaća i neformalno obrazovanje i neformalno osposobljavanje. U Hrvatskoj se koristi za označavanje organiziranih aktivnosti učenja sa ciljem unapređenja znanja, vještina i kompetencija, a za koje se ne izdaje javna isprava.
- **Informalno učenje** (engl. *Informal Learning*) je neorganizirana aktivnost stjecanja kompetencija iz svakodnevnih iskustava te drugih utjecaja i izvora iz okoline za osobne, društvene i profesionalne potrebe. Učenje koje rezultira iz dnevnih aktivnosti vezanih uz posao, obitelj ili slobodno vrijeme. Nije organizirano ili strukturirano u smislu ciljeva, vremena ili podrške učenju. Informalno je učenje u većini slučajeva nenamjerno iz perspektive onog koji uči.

Cjeloživotno obrazovanje (engl. *Lifelong Education*) označava koncepciju koja obrazovanje promatra kao cjeloživotni proces, a počinje obveznim školovanjem i (formalnim) obrazovanjem te traje cijeli život. Pojam se često zamjenjuje pojmom cjeloživotno učenje, no ta dva pojma nisu istoznačna. Cjeloživotno obrazovanje obuhvaća samo organizirano učenje (formalni i neformalni oblici), a cjeloživotno je učenje šira koncepcija koja uključuje i nenamjerno, neorganizirano i spontano stjecanje znanja (informalno učenje). Cjeloživotno obrazovanje je organizirani sastavni dio cjeloživotnog učenja i može biti formalno i neformalno.

- **Formalno obrazovanje** obuhvaća redovno obrazovanje za mlađe osobe (u pravilu između 5 i 25 godine) u osnovnim i srednjim školama, na sveučilištima i u specijaliziranim programima redovnog strukovnog i visokog obrazovanja. Osim toga obrazovanja, obuhvaća i formalno obrazovanje odraslih.
- **Neformalno obrazovanje** obuhvaća svaki oblik obrazovanja koji ne dovodi do stjecanja novih kvalifikacija, odnosno novih diploma ili napredovanja na kvalifikacijskoj ljestvici te se za njih ne izdaje javna isprava. Prema Zakonu o obrazovanju odraslih (NN 144/21) neformalno obrazovanje odraslih za stjecanje kompetencija potrebnih za rad obuhvaća i provedbu neformalnih programa obrazovanja koji se financiraju putem vaučera iz europskih strukturnih i investicijskih fondova te mehanizama za oporavak i otpornost usklađenih sa standardom

zanimanja ili skupom kompetencija i standardom kvalifikacije ili skupom ishoda učenja iz Registra Hrvatskog kvalifikacijskog okvira (Registar HKO).

Prema čl. 57, st. 6 Zakona o visokom obrazovanju i znanstvenoj djelatnosti (NN 119/22), visoka učilišta mogu ustrojiti programe stručnog usavršavanja za potrebe cjeloživotnog učenja kojima se stječu kompetencije usklađene sa standardom zanimanja ili skupom kompetencija i standardom kvalifikacije ili skupom ishoda učenja iz Registra HKO-a te razlikovne obveze studenata za potrebe promjene studija odnosno upisa na studij, dovršetka ranije započetog studija i priznavanja kompetencija stečenih izvan studija, a koji su uvjet za upis na studij. Program stručnog usavršavanja za potrebe cjeloživotnog učenja ne smatra se studijem, a može se financirati putem vaučera u svrhu pristupa tržištu rada.

Fakultet turizma i ruralnog razvoja u Požegi (FTRR) je prepoznao važnost cjeloživotnog obrazovanja koje je istaknuto i u samoj Strategiji razvoja FTRR-a. Djelatnost ustrojavanja i izvođenja programa cjeloživotnog učenja istaknuta je i u Statutu Fakulteta (čl. 8, st. 1) i registrirana pri Trgovačkom sudu u Osijeku – stalna služba u Slavonskom brodu. Ustrojavanje i izvođenje programa cjeloživotnog učenja pobliže je uređeno Pravilnikom o cjeloživotnom učenju Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku iz 2019. godine. Pravilnikom se pobliže uređuje ustroj, način izvođenja i organizacijski oblici cjeloživotnog učenja, te postupak i kriteriji vrednovanja programa cjeloživotnog učenja i slično.

Cilj FTRR-a je modernizacija postojećih programa te izrada i provedba novih programa cjeloživotnog učenja i obrazovanja odraslih usklađenih sa standardom zanimanja i skupom kompetencija te standardom kvalifikacije i skupom ishoda učenja iz Registra HKO-a te razlikovnih programa za potrebe upisa na studij. Cilj cjeloživotnog obrazovanja je odgovoriti na potrebe tržišta rada kao i unaprijediti transfer znanja između Fakulteta i gospodarstva te lokalne zajednice. Temeljem kontinuiranog istraživanja stanja i potreba na lokalnom i regionalnom tržištu rada te izradom novih programa cjeloživotnog učenja Fakultet ima za cilj postati jednim od glavnih aktera na području cjeloživotnog učenja i obrazovanja odraslih u regiji.

2. PLAN PROVEDBE CJELOŽIVOTNOG OBRAZOVANJA U 2023. GODINI

Sukladno usvojenom **Planu provedbe cjeloživotnog obrazovanja u 2023. godini** planirane su sljedeće aktivnosti:

1. **Izraditi novu verziju Programa** usavršavanja za poslove **voditelja pripreme i provedbe EU projekata** sukladno zahtjevima HKO-a (Hrvatskog kvalifikacijskog okvira) i izrađenim standardima zanimanja (i skupovima kompetencija) i standardima kvalifikacija (i skupovima ishoda učenja) koji će se nalaziti u registru HKO-a (nakon izrade, još uvijek nisu izrađeni). U planu je izrada novog programa prema novoj metodologiji za izradu programa obrazovanja odraslih za stjecanje mikrokvalifikacija, djelomičnih kvalifikacija i cjelovitih kvalifikacija financiranih putem vaučera i drugih izvora financiranja te prema novom Pravilniku Sveučilišta J. J. Strossmayer u Osijek (UNIOS).
2. Ishoditi **suglasnost Senata Sveučilišta J. J. Strossmayera u Osijeku** o usklađenosti programa (navedenog pod točkom 1) sa skupovima ishoda učenja iz Registra HKO-a; ishoditi **pozitivno stručno mišljenje** Agencije za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih (ASOO) i/ili Agencije za znanost i visoko obrazovanje (AZVO); te **rješenje** Ministarstva znanosti i obrazovanja o odobrenju izvođenja predmetnog programa (točka 1).
3. Izraditi **razlikovni/e program/e** (programi za stjecanje nedostajućih znanja, vještina i kompetencija **za upis na diplomski sveučilišni studij(e) vezano uz Turizam** (za studente koji ne udovoljavaju uvjetima upisa na diplomski studij). U sklopu predmetne aktivnosti potrebno je imenovati povjerenstva za njihovu izradu (ovisno o definiram uvjetima upisa na diplomski sveučilišni studij).
4. Održati **radionicu** nastavnicima FTRR-a vezano uz izradu programa obrazovanja odraslih za stjecanje mikrokvalifikacija, djelomičnih kvalifikacija i cjelovitih kvalifikacija financiranih putem vaučera i drugih izvora financiranja te prema novom Pravilniku UNIOS-a. Upoznavanje nastavnika s Registrom HKO-a (Standardima zanimanja i Skupovima kompetencija te Standardima kvalifikacija i Skupovima ishoda učenja).
5. Potaknuti zaposlenike na izradu novih programa **mikrokvalifikacija i djelomičnih kvalifikacija sukladno HKO—u** koji se mogu financirati putem vaučera kao i onih izvan tog sustava te izrada istih (sukladno interesu nastavnika).
6. **Kontinuirano pratiti** dopune **Registra HKO-a** te definiranje Standarda zanimanja i Skupova kompetencija te Standarda kvalifikacija i Skupova ishoda učenja kao osnovnim preduvjetima za pristupanje izradi novih programa.
7. **Sudjelovanje na radionicama** u organizaciji HKO-a, ASOO-a, AZVO-a i MZO-a u domeni cjeloživotnog obrazovanja.
8. Promišljanje i imenovanje povjerenstva za izradu programa seminara za polaganje stručnog ispita za **turističkog vodiča** (i slično) za područje Požeško-slavonske županije. Započeti s izradom istih. Provedba se planira u narednim godinama (ovisno o interesu na tržištu rada).
9. Izrada teksta i objava na novim **web stranicama FTRR-a** vezano uz sustav cjeloživotnog obrazovanja i programima koji će se prema novoj metodologiji izrađivati i provoditi na FTRR-u.
10. Vođenje **evidencije o FTRR-u** kao ustanovi za obrazovanje odraslih u novom sustavu za praćenje i provedbu obrazovanja odraslih u Republici Hrvatskoj, tzv. **NISOO sustav**. Vođenje evidencije u istom sustavu o izradi novog/ih programa i njihovoj provedbi.
11. Organizirati **natječaj, upis polaznika i provedbu potrebitih programa** sukladno interesu na tržištu rada i prema zahtjevima polaznika.

3. ANALIZA PROVEDBE CJELOŽIVOTNOG OBRAZOVANJA U 2023. GODINI

Sukladno usvojenom Planu provedbe cjeloživotnog obrazovanja u 2023. godini u nastavku se teksta prikazuje realizacija planiranih aktivnosti, vidljiva u Tablici 1.

Tablica 1. Realizacija planiranih aktivnosti cjeloživotnog obrazovanja u 2023. godini

Broj akt.	Aktivnost	Pokazatelj uspješnosti	Nadležne osobe	Rok provedbe	Analiza realizacije aktivnosti	Provedeno
1.	Izraditi novu/revidiranu verziju Programa usavršavanja za poslove voditelja pripreme i provedbe EU projekata sukladno zahtjevima HKO-a (Hrvatskog kvalifikacijskog okvira) i Pravilnika o cjeloživotnom učenju Sveučilišta J. J. Strossmayera u Osijeku.	Program usavršavanja	Voditelj Programa Voditelj cjeloživotnog obrazovanja	Prosinac 2023.	Program usavršavanja za poslove pripreme i provedbe EU projekata, za koji je pravni prednik FTRR-a (Veleučilište u Požegi) ishodilo pozitivno Stručno mišljenje ASOO-a (veljača 2021.) i Rješenje MZO-a (ožujak 2021.), je revidiran sukladno proceduri propisanoj Pravilnikom o cjeloživotnom učenju UNIOS-a. Za potrebe te procedure Fakultet je morao ishoditi suglasnost MZO-a (zbog statusne promjene). Tijekom ishođenja suglasnosti Senata UNIOS-a (ožujak 2023.) plan je također bio revidirati program sukladno ishodima učenja u Registru HKO-a, međutim kako isti još uvijek nisu definirani, usklađivanje programa s HKO-om još uvijek nije moguće te se ostavlja za naredno razdoblje. Uz navedeno, Program je revidiran sukladno mišljenjima polaznika, dobiveno anketiranjem, nakon provedbe prvog i drugog ciklusa edukacije (2021. i 2022.).	DA

2.	Ishoditi suglasnost Senata Sveučilišta J. J. Strossmayera u Osijeku o usklađenosti programa (navedenog pod točkom 1).	Suglasnost Senata	Voditelj programa Voditelj cjeloživotnog obrazovanja	Prosinac 2023.	Suglasnost Senata na ustroj i izvedbu programa obrazovanja odraslih pod nazivom „Program usavršavanja za poslove voditelja pripreme i provedbe EU projekata" je primljena 29. ožujka 2023. godine. Suglasnost Ministarstva znanosti i obrazovanja za nastavak izvođenja „Programa usavršavanja za poslove voditelja pripreme i provedbe EU projekata" je primljena 6. ožujka 2023. godine.	DA
3.	Izraditi razlikovni/e program/e (programi za stjecanje nedostajućih znanja, vještina i kompetencija za upis na diplomski sveučilišni studij(e) vezano uz Turizam (za studente koji ne udovoljavaju uvjetima upisa na diplomski studij). U sklopu predmetne aktivnosti potrebno je imenovati povjerenstva za njihovu izradu (ovisno o definiram uvjetima upisa na diplomski sveučilišni studij).	Odluka o imenovanju Povjerenstva Razlikovni program/i	Voditelj cjeloživotnog obrazovanja Povjerenstvo	Prosinac 2023.	14. veljače 2023. godine imenovano je Povjerenstvo za izradu razlikovnih programa. Zadatak Povjerenstva bio je izraditi prijedlog razlikovnog programa u postupku stjecanja akademskog naziva čijim završetkom polaznici stječu pravo prijave na natječaj za upis na sveučilišne diplomske studije. Na prvom sastanku Povjerenstva, nakon detaljne analize pravnog okvira, prakse drugih visokih učilišta iz područja ekonomije i turizma, rasprave o potencijalnim razlikovnim kolegijima na programu; zaključeno je da se ne	DJELOMIČNO

					može započeti s izradom razlikovnog/ih programa dok se ne izradi sveučilišni diplomski studij u okviru kojega će biti potrebno definirati uvjete za upis. Istom nakon toga bit će moguće izraditi razlikovni/e program/e ukoliko se to studijskim programom kod uvjeta za upis navede kao potreba.	
4.	Održati radionicu nastavnicima FTRR-a vezano uz izradu programa obrazovanja odraslih za stjecanje mikrokvalifikacija, djelomičnih kvalifikacija i cjelovitih kvalifikacija financiranih putem vaučera i drugih izvora financiranja te prema novom Pravilniku UNIOS-a. Upoznavanje nastavnika s Registrom HKO-a (Standardima zanimanja i Skupovima kompetencija te Standardima kvalifikacija i Skupovima ishoda učenja).	Izvještaj o održanoj radionici Potpisna lista	Voditelj cjeloživotnog obrazovanja	Prosinac 2023.	Dana 26. rujna 2023. godine voditeljica cjeloživotnog obrazovanja održala je zainteresiranim nastavnicima (prethodno poslan poziv, njih 7) radionicu vezano uz izradu programa obrazovanja odraslih za stjecanje mikrokvalifikacija u sustavu visokog obrazovanja financiranih putem vaučera. Na radionici su nastavnicima objašnjeni različiti moduli obrazovanja odraslih, poput mikrokvalifikacija, djelomičnih i cjelovitih kvalifikacija. Detaljnije im je objašnjen pojam mikrokvalifikacija, minimalni i maksimalni broj ECTS-a koje može dodijeliti program kojim se stječu MK u RH, ukupno trajanje	DA

					programa, vrste poučavanja, financijska konstrukcija, sustav vaučera u RH, Registar HKO-a, Obrazac UNIOS-a i metodologija izrade programa, procedura prijave programa i slično.	
5.	Potaknuti zaposlenike na izradu novih programa **mikrokvalifikacija i djelomičnih kvalifikacija sukladno HKO—u** koji se mogu financirati putem vaučera kao i onih izvan tog sustava te izrada istih (sukladno interesu nastavnika).	e-mail poziv Izrađen novi program/i	Voditelj cjeloživotnog obrazovanja	Prosinac 2023.	S ciljem poticanja zaposlenika na izradu novih programa mikrokvalifikacija svim je nastavnicima upućen e-mail te su 26. rujna 2023. godine putem e-maila pozvani na radionicu navedenu u točki 4 ovog izvještaja. Na radionici su, kako je prethodno i navedeno, upoznati s načinom izrade i financiranja programa, a sve s ciljem poticanja i motiviranja nastavnika na izradu i provedbu predmetnih programa. Tijekom 2023. godine izrađen je u potpunosti novi Program obrazovanja za stjecanje mikrokvalifikacije upravljanje kvalitetom hrane u ugostiteljstvu (Program cjeloživotnog učenja usklađen sa standardima skupova ishoda učenja upisanim u Registru HKO). Program je ishodio Odluku o usvajanju na Fakultetskom	DA

					vijeću 22. studenog 2023. godine; Suglasnost Senata na ustroj i izvedbu programa 19. prosinca 2023. godine te Potvrdu o usklađenosti obrazovnog programa s Registrom HKO-a od Agencije za znanosti i visoko obrazovanje 21. prosinca 2023. godine.	
6.	Kontinuirano pratiti dopune Registra HKO-a te definiranje Standarda zanimanja i Skupova kompetencija te Standarda kvalifikacija i Skupova ishoda učenja kao osnovnim preduvjetima za pristupanje izradi novih programa.	Online pregledi Registra HKO-a	Voditelj cjeloživotnog obrazovanja	Kontinuirano	Predmetna se aktivnost kontinuirano provodi, gotovo na tjednoj bazi, a često i na dnevnoj. Praćenje Registra iz potrebe izrade novih programa kao i davanja smjernica nastavnicima je kontinuirano potrebno, a sve više i iz razloga izrade novog diplomskog studijskog programa koji potencijalno ima mogućnost usklađivanja s izrađenim Standardom kvalifikacije iz tematskog područja studija.	DA
7.	Sudjelovanje na radionicama u organizaciji HKO-a, ASOO-a, AZVO-a i MZO-a u domeni cjeloživotnog obrazovanja.	Izvještaji o sudjelovanju	Voditelj cjeloživotnog obrazovanja	Kontinuirano	Tijekom 2023. godine organizirane su dvije radionice iz područja cjeloživotnog obrazovanja (i šire tematike), u organizaciji MZO-a. Prva radionica bila je na temu „Internationalized and flexible curricula“ koja se uz potrebitu	DA

					fleksibilnost i internacionalizaciju visokoobrazovnih programa odnosila i na fleksibilnost programa cjeloživotnog učenja. Radionica je održana 16. studenog 2023. godine u Zagrebu. Druga konferencija na kojoj je realizirano sudjelovanje bila je na temu: „Pridonosi li Hrvatski kvalifikacijski okvir prilagodbi obrazovnog sustava izazovima digitalne i zelene tranzicije?". Konferencija je održana u Zagrebu, 6. prosinca 2023. godine.	
8.	Promišljanje i imenovanje povjerenstva za izradu programa seminara za polaganje stručnog ispita za turističkog vodiča (i slično) za područje Požeško-slavonske županije. Započeti s izradom istih. Provedba se planira u narednim godinama (ovisno o interesu na tržištu rada).	Odluka o imenovanju povjerenstva	Voditelj cjeloživotnog obrazovanja	Prosinac 2023.	Predmetna aktivnost se odnosila na promišljanje i početak izrade programa seminara za polaganje stručnog ispita za turističkog vodiča. Plan nije bio napisati program već započeti promišljanje i raspravu o istom. Nakon rasprave s potencijalnim članovima povjerenstva i spoznaje o njihovoj zauzetosti u povjerenstvu za izradu novog diplomskog studija vezanog uz turizam, zaključak je da se predmetna aktivnost odgađa do daljnjega uslijed nedostatka	DJELOMIČNO

					vremena za bavljenje navedenom tematikom.	
9.	Izrada teksta i objava na novim web stranicama FTRR-a vezano uz sustav cjeloživotnog obrazovanja i programima koji će se prema novoj metodologiji izrađivati i provoditi na FTRR-u.	Web stranica FTRR-a	Voditelj cjeloživotnog obrazovanja	Kontinuirano	Za potrebe objave na novim web stranicama Fakulteta izrađen je osvježeni i novi tekst vezano uz cjeloživotno učenje i obrazovanje na Fakultetu te o programima koji su trenutno odobreni i u provedbi na Fakultetu. Nakon usvajanja novih programa od strane nadležnih tijela dodat će se informacije o ustroju i izvedbi istih.	DA
10.	Vođenje evidencije o FTRR-u kao ustanovi za obrazovanje odraslih u novom sustavu za praćenje i provedbu obrazovanja odraslih u Republici Hrvatskoj, tzv. NISOO sustav. Vođenje evidencije u istom sustavu o izradi novog/ih programa i njihovoj provedbi.	Sustav NISOO	Voditelj cjeloživotnog obrazovanja	Kontinuirano	Sustav NISOO je novi sustav koji se odnosi na „Nacionalni informacijski sustav obrazovanja odraslih". NISOO je informacijski sustav koji objedinjuje evidencije o ustanovama, programima obrazovanja i programima vrjednovanja, polaznicima, pristupnicima, andragoškim voditeljima i nastavnicima u obrazovanju odraslih te evidencije o drugim podatcima važnim za praćenje stanja i razvoj sustava obrazovanja odraslih, a koji vodi ministarstvo nadležno za obrazovanje. Nadležni administrator unutar ustanove	DA

					obvezan je unijeti sve podatke i informacije o instituciji, nadležnim osobama, nastavnicima u području obrazovanja odraslih, programima usklađenima s Registrom HKO-a i slično. Navedeno je odrađeno te će se, nakon odobrenja novih programa od strane nadležnih tijela, kontinuirano nadopunjavati.	
11.	Organizirati natječaj, upis polaznika i provedbu potrebitih programa sukladno interesu na tržištu rada i prema zahtjevima polaznika.	Broj provedenih programa i/ili programa u provedbi	Voditelj cjeloživotnog obrazovanja Voditelj/i programa	Kontinuirano	Sukladno praćenju potreba na lokalnom tržištu rada, u razdoblju od 12. travnja do 7. srpnja 2023. godine, proveden je treći ciklus edukacije za 8 polaznika na Programu usavršavanja za poslove voditelja pripreme i provedbe EU projekata (Izvještaj o održanoj nastavi). Nakon održanog nastavnog procesa, u dogovoru s polaznicima i sukladno proceduri propisanoj od strane ASOO-a, održana je završna provjera znanja polaznika (Izvještaj o provedenoj provjeri znanja).	DA

Voditeljica cjeloživotnog obrazovanja na

Fakultetu turizma i ruralnog razvoja u Požegi

doc. dr. sc. Mirjana Jeleč Raguž